

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. De Precario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

irrita habeantur, qua obtinent, & à communione Ecclesie (cujus facultatem auferre cupiunt) excludantur. Unde juxta Felinum c. qua in Ecclesiarum, de Constitut. n. 38. Lex. Bene à Zenone, ult. C. de quadriennii præscriptione, dicens: (Fiscum, vel Pro-

curatorem Caesaris non teneri de evictione promittere, etiam in rebus Ecclesie donatis, vel venditis,) non habet locum in præjudicium Ecclesiarum; id quod præter illum etiam tradunt plures alii apud Barbof. in dict. c. 2. n. 3. & Gloss. ib. v. irrita.

QUÆSTIO XIV.

IN TITVLVM XIV. DE PRE-
CARIIS.

1305 **P**ost tractatum de rebus Ecclesie alienandis, vel non (uti solum in genere de translatione jurium, qua competunt Ecclesiis, actum est) descendimus ad contractus in particulari, quibus juxta cujusque naturam res Ecclesie in alios, vel quoad proprietatem, vel solum jus utile transferri possunt, aut non possunt. Initium fit à Precariis, sic dictis, quòd significetur rerum Ecclesiasticarum impetratio obventa ad preces impetrantis, porrectas Ecclesie, ut volunt aliqui, à supplicante in charta, quæ precaria, vel precatoria dicebatur; aliqui distinguunt in precarium, neutro, & precariam foeminino genere; seu, ut alii etiam dicunt precarias in numero plurali, quarum tamen mentio reperitur in solo jure canonico, ut constat ex c. fin. h. t.

ARTICULUS I.

De Precario.

1306 **P**recarium est Conventio, qua quis precibus perenti rem aliquam utendam gratis concedit, adeoque nullo utendi vel sine, vel modo præscripto, sed tam diu, quam diu concedenti placet. L. 1. ff. de precario. & c. 3. eod. ibi: *precarium usendum conceditur, quam diu patitur, qui concessit*; est species quædam liberalitatis; reputari potest inter contractus sumpto lato nomine contractus, & hoc sensu inter nominatos; Cùm habeat nomen speciale, & *lucrativos*, seu gratuitos; cum recipiatur gratis. Differt 1. à *donatione*, quia donans sic dat, quin datum recipiat, Tom. III.

& transfert dominium rei donatæ; 2. à *Commodato*, quia huic semper præfigitur certus rei usus, tempus certum; non autem precario; 2. quia qui precario accepit, eam possidet naturaliter; qui commodato, nec civiliter, nec naturaliter; ille, solum tenetur ex dolo, vel culpa lata, iste etiam ex culpa levissima, ut contabit ex seqq. his præmissis.

1307 **Q**uæritur 1. an precarium absque rationabili causa validè revocari possit? procedit autem quæstio, si in principio concessum fuit absque dolo, seu animo statim revocandi; nam alias esset potius concessio inanis; quo posito. R. quòd sic; Cùm enim totum jus, quod habet, qui precario possidet, possideat à voluntate concedentis, ubi hæc defecerit, deficiet & illud; qualiter etiam revocatio beneficii manualis, quantumvis sine causa rationabili facta, ex dictis à n. 225. valet, quantumvis ex causa irrationabili, aut sine malo, si beneficium concessum sit revocabiliter ad nutum concedentis; sic Azor p. 3. l. 2. c. 2. quæst. 1.

1308 **Q**uæritur 2. an repugnet naturæ precarii, concedi ad certum tempus? salvo tamen jure concedentis, ut etiam intra illud revocare possit? R. quòd sic; ratio primi est, quia tamen si exprimat certum tempus, stat tamen tota substantia precarii ex n. 1306. ratio 2. quia potestas revocandi precarium, quando concedenti placuerit, est de substantia precarii, ut liquet ex ejus definitione in n. jam cit. Et ideo precario non potest adjici pactum, ne possit ad libitum revocari;

Q 2 nam

nam hoc pactum importat aliquid contrarium substantiæ conventioni de precario; consequenter illam vitiat ex c. *fin.* de conditionibus appositis.

1309

Quæritur 3. an, si rogans (seuis, cui precarium concessum est *præfixo certo termino*) hoc elapso precarium non restituat, nec concedens repetat, censeatur tacito istius consensu tempus prorogari, nec opus sit novâ illius traditione, si is, qui obtinet, preces non repetat? R. quod sic; ex L. *in rebus*. 4. ff. h. t. §. 4. ibi: *item qui præcario rogavit finito tempore, etiamsi ad hoc tempus non rogavit, tamen præcario possidere videtur*: intelligitur enim dominus, cum patitur eum, qui præcario rogaverit, possidere; rursus præcario concedere. & L. 5. ff. eod. ibi: *Sed si manente præcario, tu in ulterius tempus rogasti, prorogatur præcarium; nam nec mutatur causa possessionis, & non constituitur eo modo præcarium: sed in longius tempus profertur*; si verò præterita die rogas, propius est, ut soluta jam causa præcarii non redintegretur, sed nova constituatur.

1310

Quæritur 4. an etiam jura, & servitutes præcario concedi, & obtineri possint? R. quod sic ex L. *Et habet*. §. *præcario* 2. ibi: *præcario habere etiam ea, quæ in jure consistunt, possumus: ut immissa, vel protenta*. Nec obstat, quod jura, cum sint incorporalia, non possint possideri, præcarium autem possideatur à Rogante. R. ut possit præcarium possideri à rogante, prout leges de illo possessionem affirmant, sufficere, *quasi possessionem*, qualiter hæc sufficit in aliis incorporalibus. Caterùm, etsi verum sit, quod in præcario possessio *naturalis* (sed revocabiliter) transeat in Rogantem, possessio tamen civilis manet apud Concedentem. Prima pars est ex L. *in rebus* 4. ff. h. t. §. 1. ibi: *meminisse autem nos oportet, eum, qui præcario habet, etiam possidere*; ac L. *Et habet*. §. *item, qui* 4. ff. eod. ibi: *an is quoque possideat, qui rogatus sit, dubitatum est? placet autem penes utrumque esse eum hominem, qui præcario datus esset; penes eum, qui rogasset, quia possederat corpore; penes dominum, quia non discesserat animo à possessione*. & ex hoc textu constat etiam ratio partis secundæ.

1311

Quæritur 5. quousque recipiens pre-

carium teneatur ex rei concessa interitu, vel deterioratione? non est dubium in hoc casu Rogantem ad nihil teneri, nisi res interierit, vel deteriorata sit *aliqua ejus culpa, vel morali* (nimirum negligentia, vel omiſſa diligentia debita in eo effectu cavendo; nam hoc secluso nullatenus est ejus causa etiam moralis. Communis responsio est, illum teneri, si interitus, vel deterioratio ejus secuta est ex ipsius dolo, vel culpa juridica *dolo proxima*; sic habetur L. *quæstum* 8. ff. de precario. §. *Eum quoque* 3. ibi: *Eum quoque tenere voluit Prætor, qui dolo fecit, ut habere desin. ret*; illud adnotatur, quod *culpam non præstat is, qui præcario rogavit: sed solum dolum præstat, quanguam is, qui commodatum suscepit, non tantum dolum, sed etiam culpam præstat*. Nec immerito dolum solum præstat is, qui præcario rogavit; cum totum hoc ex liberalitate descendat ejus, qui præcario concessit, & satis sit, si dolus tantum præstetur; *culpam tamen, dolo proximam, contineri, quis merito dixerit*.

Quæritur 6. quot modis finiatur præcarium? R. finiri 1. revocatione concedentis; 2. alienatione; 3. morte Rogantis: non autem concedentis; constat ex c. *fin.* h. t. ubi Gregorius IX. ait: *præcarium utendum conceditur, quam diu patitur, qui concessit, solvitur quoque obitu ejus, cui concessum est, non etiam concedentis: aut, cum ipsum alienari contingit, alicui hoc revocare volenti; quia per conventionem hujusmodi non licet rem alienam in vivo domino possideri*.

His addi potest casus, quo præcarium sine omni revocatione finitur, quando scilicet debitor à Creditore accipit pignus præcario, & deinde debitum solvit; tunc enim cessat, præcarium, ut habetur L. 11. ff. h. t. ibi *si debitor rem pignoratam præcario rogaverit, soluta pecunia præcarium solvitur; quia id actum est, ut usque ad præcarium teneret*.

Ex hoc sequitur concessionem præcarii activam mortuo concedente transire ad heredes concedentis, donec per illos revocetur per L. *Cum præcario* §. *præcario*. 1. ff. eod. ibi: *(præcario rogatio, & ad heredem ejus, qui concessit, transit; ad heredem autem ejus, qui præcario rogavit, non transit; quia*

quia ipsi dantaxat, non etiam heredi, concessa offeſſio est; quo pariter habetur precarium non transire ad heredes rogantis. Prima verò pars (quod precarium transeat ad heredes Concedentis) intelligi debet, quando concessum est ad tempus incertum, prout hoc opponitur concessioni facta ad vitam concedentis; vel, quamdiu concedenti placuerit: sic enim cum ejus vita cessat placuit, c. 5. de Rescript. in 6. & L. 4. ff. Locati.

1315 Quæritur 7. an activa precarii concessio transeat etiam ad successores singulares Concedentis? R. quod sic, ex L. *Quæstum.* 8. ff. de precario §. ibi quod à Titio precario quis rogavit, id etiam ab herede ejus precario habere videtur: & Ulpianus & Sabinus, & Celsus scribunt, eoque jure utimur: ergo & à cæteris successoribus habere quis precario videtur; idem & labeo probat, & adjicit, etiamsi ignores, quis heredes; tamen videamus, quale sit, si à me precario rogaveris, & ego eam rem aliena vero, an precarium duret re ad alium translata? & magis est, ut, si ille non revocet, posse interdicere, quasi ab illo precario habeas; non, quasi à me: & si passus est, aliquo tempore à se precario habere, recte interdicit, quasi à se precario habeas.

1316 Quæritur 8. an precarium finiatur, si à concedente alienetur? R. precarium (absque temporis designatione concessum) eo casu non finiri, nisi vel ab alienante, vel à successore revocetur; cum enim Rogantis sit retinere rem precario datam, donec revocetur ab habente potestatem; quam diu id non contingit, vel à concedente, vel à Successore, in quem alienavit, Rogans licite retinebit precarium.

1317 Quæritur 9. quamnam actio competat concedenti precarium contra Rogantem, qua res concessa repeti possit? R. quod ei competat 1. interdictum restitutorium de Precariis. L. 2. ff. h. t. ibi: quod precario ab illo habes, aut dolo malo fecisti, ut desineres habere, qua de re agitur, id illi restituas, 2. actio præscriptis verbis. ibidem §. 2. Sed solum ex bono, & æquo. Nam ex precario nulla civilis actio nascitur, sed tantum interdictum de precariis. L. 14. ff. h. t.

1318 Per interdictum restitutorium intelligitur decretum, quo Prætor aliquid re-

stitui jubet, v.g. possessionem, precarium, &c. de quibus plura lib. 2. tit. 12. de causa possessi: ita Zoësius in l. 4. Instit. tit. 15. §. *summa autem.* n. 5. actio autem præscriptis verbis dicitur, ut notat idem Zoësius Instit. l. 3. tit. 25. in annotat. n. 4. qua ex verbis in libello præscriptis, sive ex narraticis verbis ipsius libelli petebatur à Prætoribus, & dabatur animo, cujus causa non est nuda conventio, sed habens in se negativum aliquid, quod consequitur; & l. 4. tit. 6. n. 64. ait actiones præscriptis verbis ideo dari, quia nomine proprio, & specifico carent, ut dari exiis certa, & definita actio nequeat.

Si autem dicas: actio præscriptis verbis datur ex contractibus innominatis; ergo si datur ex precario, hoc erit contractus innominatus, quod est contra dict. n. 1306. R. verum esse, quod ex precario nulla nascatur civilis actio, ut habetur L. 14. ff. h. t. ibi: *interdictum de precariis merito introductum est, quia nulla eo nomine juris civilis actio esset: magis enim ad donationes, & beneficii causam, quam ad negotii contracti spectat contrarii conditio.* & constat etiam ex præced. num. nihilominus (esto ut diximus n. cit.) non sit contractus strictè, consequenter nec nominatus hoc sensu: utrumque tamen de illo rectè dicitur sumendo contractum latè juxta à n. 993. Hinc quamvis actio præscriptis verbis de juris rigore non detur, nisi in contractibus innominatis propriè talibus: ex bono tamen, & æquo etiam admittitur in precario, propter similitudinem cum commo-

1320 Dices: si precarium revocatione concedentis finiretur, posset revocari omni tempore, & statim, ac concessa res precario est, & postea: sed non potest revocari statim, L. in commo dato. §. sicut autem. ff. commo dati ut docent Covar. lib. 3. varia. c. 13. n. 6. Cibalinus de usufructu l. 2. c. 5. art. 1. n. 1. R. N. ma. ex dict. quia, cum concessio precarii beneficium aliquod sit, proinde oporteat accipientem eo *jurari*, non *decepi* (presumitur enim dolus in concedente precarium, illudque statim revocante) rectè sequitur, eum, qui precarium concessit, si illud sine justa causa superveniente revocare intendat, repelli exceptio-

prione doli, ut fuscè prosequitur Covar. l. 3. variar. c. 13. n. 6.

1321 Dices 2. si ex natura precarii proveniret, ut *revocatione* finiretur, non vero *morte concedentis*, sequeretur quod pactum in contrarium initum contra ejus essentiam, & substantiam non valeret, ut latè probat Antonius Faber decad. 77. errore 3. Covar. in 4. p. 2. c. 23. §. 1. n. 23. Molina lib. 4. de primog. c. 2. à n. 40. Rodriguez de annuis reddit. l. 2. q. 1. ex n. 22. Pinellus lib. 2. select. c. 12. n. 6. Sed tale pactum valet; quia valet pactum, valet, quo conceditur precarium ad certum tempus, veluti ad mensem, L. in rebus. §. ult. L. cum precario. ff. de precario. Deinde valet pactum, ut rogans rebus utatur, quousque concedens velit; & tamen hoc casu finitur precarium morte concedentis L. 4. ff. locati: igitur ex natura precarii non provenit, ut *revocatione* finiatur; non autem *morte concedentis*. R. C. ma. si irrevocabilitas deduceretur in pactum, ut notavimus superius; sic Covar. in 4. p. 2. c. 23. §. 1. n. 23. & alii; dist. primam partem min. sed tale pactum valet, quo revocabiliter conceditur precarium ad certum tempus, mensem v. g. C. min. irrevocabiliter N. dictam primam Minoris partem; alteram verò ejusdem partem omnino concedo sub data distinctione; absolute autem quoad id, quod finiatur morte concedentis, quando concessum est cum clausula: *quam diu concedens velit*, ut diximus alibi disting. conseq. igitur ex natura precarii non provenit, ut *tantum* revocatione finiatur, C. conseq. (cum ex dict. pluribus modis finiri possit) ut etiam revocatione finiatur. N. conseq. Concedo igitur non esse de natura precarii, ut finiatur *solum* revocatione, quando egreditur notissimos suos terminos, & precarii rogatio fit cum clausula à concedente adjecta, *quoad ipse velit*; nam tunc in sui perseverantia non pendet à revocatione tantum, sed etiam ab existentia voluntatis concedentis, quæ utique sublato ipso per mortem etiam tollitur, & de hoc casu procedit L. 4. ff. locati.

1322 Dices 3. Cum Aquilius Regulus Nicostrato concessisset, ut in cenaculo habitare, ac illò uti posset, nullo constituto

termino, & mortuo Aquilio hujus hæredes id revocare vellent, non est illis permittum, concessam illam habitationem revocare, ut dicitur L. Aquilius Regulus 27. ff. de donat. ergo precarium per *concedentis hæredes* revocari non potest. R. N. suppositum conseq. in eo casu intervenisse *precarium*; nam, ut patet ex textu ibi: (*quoniam & cum Patre meo semper fuisti, & me eloquentia, & diligentia meliorem reddidisti, dono, & promitto tibi &c.*) donatio illa non fuit merè gratuita, sed ob causam & remunerationem, ob justa servitia, & obsequia, ob satisfactionem operæ à Nicostrato in ejus discipulum impensæ: remuneratio enim ob justa servitia, non est liberalitas, sed, solutio obligationis naturalis, & contractus quidam commutativus, in quo res pro re datur, potius quam donatio. Cum ergo obligatio illa antidotalis tenuisset Aquilium, ita, ut donationem illam habitationis revocare non posset; ejus hæredes obligat ne possint habitationem ita concessam revocare.

ARTICULUS II.

De precariis.

EX dictis n. 1305. constat, *precarium* 1323 in neutro, *precariam* in genere feminino, & *precarias* in numero plurali dici. Hostiensis in summa, statim in principio hujus tituli, vult *precariam*, & *precarias* esse distinctos contractus; sed verius est oppositum ex gloss. in c. fin. h. t. quamvis hoc verum sit de *precario*, & *precaria*, ut dicemus. Sumendo igitur *precariam*, & *precarias* pro invicem *precaria* definitur ab aliquibus: *contractus jure civili fermè incognitus, in quo res mobilis alicui ad preces ejusdem conceditur in perpetuum, vel ad vitam accipientis, vel ad tempus longum, ita ut beneficium cujusdam loco sit; vel etiam ad tempus breve, sed certum, & determinatum, ita, ut, anse illud elapsum, revocari non possit*; Gl. in c. 1. V. *precaria*. h. t. ita Pirhing. h. t. n. 10. à Desselio autem h. t. theor. 1. quod sit *contractus nominatus, quo alicui fundus, vel alia res frugifera Ecclesia, in perpetuum, vel ad dies vite, vel*